2024/3024

6.12.2024

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2024/3024,

27. november 2024,

millega muudetakse määrust (EL) nr 691/2011 seoses uute keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulite lisamisega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 338 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([1])

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega (EL) 2022/591 ([2]) kehtestati kaheksas keskkonnaprogramm ning kinnitati, et seire, sealhulgas keskkonnamuutustega seotud usaldusväärse teabe andmise kaudu, on hädavajalik, et kujundada välja tulemuslik poliitika ja seda liidu keskkonnaeesmärkide saavutamiseks rakendada ning suurendada kodanike mõjuvõimu. Tuleks arendada selliseid vahendeid nagu keskkonnamajanduslik arvepidamine, et suurendada üldist teadlikkust sotsiaal-majandusliku tegevuse mõjust keskkonnale ning keskkonna panusest majandusse ja heaolusse.

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 691/2011 ([3]) on sätestatud, et komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande kõnealuse määruse rakendamise kohta ning teeb vajadusel, kõnealuses määruses osutatud prooviuuringute tulemusi arvesse võttes, ettepaneku luua uued keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulid, nagu keskkonnaga seotud siirete (subsiidiumite) arvepidamine, metsa arvepidamine ja ökosüsteemiteenuste arvepidamine.

(3) Uute keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulitega toetatakse otseselt liidu keskkonnapoliitika prioriteete, mis on sätestatud muu hulgas kaheksandas keskkonnaprogrammis.

(4) ÜRO statistikakomisjon võttis keskkonnamajandusliku arvepidamise süsteemi (SEEA) keskse raamistiku rahvusvahelise statistikastandardina vastu oma 43. istungil 2012. aasta veebruaris ning SEEA ökosüsteemide arvepidamise (SEEA EA) (peatükid 1–7, mis kirjeldavad arvepidamisraamistikku ja arvepidamist naturaalühikutes) oma 52. istungil 2021. aasta märtsis. Käesoleva määrusega kehtestatud uued moodulid on SEEA keskse raamistiku ja SEEA ökosüsteemide arvepidamisega kooskõlas. Lisaks on SEEA raames rakendatud veemajanduse keskkonnamajandusliku arvepidamise süsteemi (SEEA-Water), mis toetab SEEA keskset raamistikku.

(5) Selleks et täita aluslepingutest ja rahvusvahelisest õigusest tulenevaid ülesandeid, eelkõige keskkonna, kestlikkuse ja kliimamuutuste valdkonnas, oleks liidul vaja asjakohast, terviklikku ja usaldusväärset teavet. Tõenduspõhiseks otsuste tegemiseks on vaja statistikat, mis vastab kvaliteetse statistika kriteeriumidele, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 223/2009 ([4]). Lisaks on vaja, et komisjon (Eurostat) esitaks kogutud andmed juurdepääsetavamal ja kasutajasõbralikumal viisil, neid samal ajal aktiivselt propageerides.

([1]) Euroopa Parlamendi 10. aprilli 2024. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 5. novembri 2024. aasta otsus.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprilli 2022. aasta otsus (EL) 2022/591, mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030 (ELT L 114, 12.4.2022, lk 22).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2011. aasta määrus (EL) nr 691/2011 Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise kohta (ELT L 192, 22.7.2011, lk 1).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta määrus (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1101/2008 (konfidentsiaalsete statistiliste andmete Euroopa Ühenduste Statistikaametile edastamise kohta), nõukogu määruse (EÜ) nr 322/97 (ühenduse statistika kohta) ja nõukogu otsuse 89/382/EMÜ, Euratom (millega luuakse Euroopa ühenduste statistikaprogrammi komitee) kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 87, 31.3.2009, lk 164).

(6) Liidus 2050. aastaks kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks on oluline viia kõik liidu õigusaktid ja protsessid kooskõlla liidu pikaajaliste keskkonna- ja kliimaeesmärkidega, mis on sätestatud Euroopa rohelises kokkuleppes, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1119 ([5]) ja paketis „Eesmärk 55“. Mitmes liidu õigusaktis nõutakse juba praegu suundumuste hoolikat jälgimist ning seega täiendavaid ja täpsemaid andmeid. Sellega seoses on väga oluline saada liikmesriikidelt asjakohaseid ja üksikasjalikke andmeid nende keskkonnainvesteeringute kohta, tagamaks, et liit püsib Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamise kursil. Kõigil neil põhjustel tuleb Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise süsteem arendada terviklikuks vahendiks, mis pakub olulisi lisaandmeid liidu keskkonnaõiguse rakendamise ja keskkonnapoliitika kujundamise jälgimiseks.

(7) Kaheksandas keskkonnaprogrammis kutsutakse üles viivitamata looma siduvat liidu raamistikku, mille põhjal jälgida, kuidas liikmesriikidel edeneb kokkulepitud metoodika alusel fossiilkütuste toetuste järkjärguline kaotamine, ja anda edusammude kohta aru, ning kehtestama liidu, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil tähtaja selliste toetuste järkjärguliseks kaotamiseks kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe pikaajalise temperatuurieesmärgiga hoida üleilmne soojenemine kuni 1,5 °C juures. Sellega seoses peaks komisjon pöörama kõnealusele teemale erilist tähelepanu oma proovi- ja teostatavusuuringute programmis ning hindama energiatoetusi, sealhulgas fossiilkütuste toetusi käsitlevate kättesaadavate andmete kvaliteeti. Kui see on asjakohane, peaks komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandliku ettepaneku, et võtta Euroopa keskkonnamajanduslikus arvepidamises kasutusele energiatoetusi, sealhulgas fossiilkütuste toetusi käsitlev moodul.

(8) Vesi on ülioluline ressurss ning seetõttu tuleb tagada selle ressursi kestlik majandamine ning mõista selle seost majandustegevusega. Seepärast peaks komisjon hindama vee kohta kättesaadavate andmete kvaliteeti ning esitama asjakohasel juhul Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandliku ettepaneku, et võtta Euroopa keskkonnamajanduslikus arvepidamises kasutusele veemoodul.

(9) Olulise osa pikaajalisest üleilmsest reageerimisest kliimamuutustele moodustab kohanemine. On vaja tegeleda sagenevate kliimaga seotud terviseriskidega, sealhulgas sagedasemate ja intensiivsemate kuumalainete, metsa- ja maastikupõlengute ja üleujutustega, toidu ja veega seotud ohutuse ja julgeolekuohtudega ning nakkushaiguste tekke ja levikuga. Kliimamuutuste kahjulik mõju võib olla suurem kui liikmesriikide kohanemisvõime. Seepärast peaksid liikmesriigid ja liit suurendama oma kohanemisvõimet, tugevdama säilenõtkust ja vähendama kliimamuutustele vastuvõtlikkust, nagu on sätestatud Pariisi kokkuleppe artiklis 7, ning maksimeerima kasu, mida saadakse koostoimest muude poliitikameetmete ja õigusaktidega. Määruse (EL) 2021/1119 kohaselt peavad liikmesriigid võtma vastu põhjalikud riiklikud kohanemisstrateegiad ja -kavad, mis põhinevad kliimamuutusi ja kliimamuutustele vastuvõtlikkust käsitlevatel kindlatel analüüsidel, edusammude hindamisel ja näitajatel ning milles juhindutakse parimast ja uusimast kättesaadavast teaduslikust tõendusmaterjalist. Kuna kliimamuutustega kohanemisel tehtud edusamme on vaja jälgida, peaks komisjon hindama kliimamuutustega kohanemise kohta kättesaadavate andmete kvaliteeti. Tuginedes saadud tulemustele, peaks komisjon asjakohasel juhul esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandliku ettepaneku, et võtta Euroopa keskkonnamajanduslikus arvepidamises kasutusele kliimamuutustega kohanemist käsitlev moodul.

(10) Elurikkuse vähenemine koos seda võimendavate kliimamuutustega on riikide majanduse üks peamisi haavatavusi. Elurikkus on toiduga kindlustatuse, inimeste heaolu ning ühiskonna ja majanduse üldise säilenõtkuse seisukohast ülioluline. Seepärast peaksid liikmesriigid ja liit elurikkuse kriisile tugevamini reageerima kooskõlas oma rahvusvaheliste kohustustega, mis tulenevad Kunmingi-Montréali üleilmsest elurikkuse raamistikust, mis võeti vastu ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgul.

(11) Ökosüsteemide arvepidamine, mille abil saab esitada andmeid ökosüsteemide varade ulatuse ja seisundi ning nende poolt ühiskonnale ja majandusele pakutavate teenuste kohta, on suunatud looduse väärtustamisele, võimaldades paremini arvesse võtta loodusele tekitatavat kahju. Rahaliste väärtuste kindlaksmääramise eesmärk peaks olema suurendada tegevusetusega kaasnevate kulude nähtavust ja toetada liitu tema keskkonnaeesmärkide saavutamisel. Selleks et piisavalt valmistuda ökosüsteemiteenuste rahalist väärtust käsitlevate aruandlusnõuete kehtestamiseks, peaksid sellele eelnema proovi- ja teostatavusuuringud, milles võetakse arvesse asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid. Nende uuringute eesmärk peaks olema muu hulgas uurida aruandluses esitatavaid rahalisi väärtusi, nende väärtuste ning ökosüsteemiteenuste pakkumise ja kasutamise muutuste vahelisi seoseid, erinevate

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

hindamismeetodite tulemuste võimalikku kasutamist poliitikakujundamisel, tingimusi, mille korral on hinnangud sobivad agregeerimiseks üksteisega ja teiste riiklike arvepidamise koondnäitajatega, ning aruandluseks kõige sobivamat tabelite vormingut. Kavandatud mõju täielikuks saavutamiseks peaks komisjon hindama metoodilisi võimalusi ja ökosüsteemiteenuste rahalise mõõtmise teostatavust, võttes arvesse SEEA ökosüsteemide arvepidamist. Saadud tulemuste põhjal peaks komisjonil olema võimalik esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandlik ettepanek, millega muudetakse määrust (EL) nr 691/2011, et lisada sellesse ökosüsteemide rahaline arvepidamine.

(12) Nõukogu innustas oma 6. novembri 2020. aasta järeldustes Euroopa statistika kohta Euroopa statistikasüsteemi reageerima Euroopa rohelisest kokkuleppest tulenevatele uutele nõudmistele teabe osas, sealhulgas seoses Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise programmi läbivaatamise ja laiendamisega.

(13) 2019. aastal avaldas Euroopa Kontrollikoda eriaruande nr 16/2019 „Euroopa keskkonnamajanduslikku arvepidamist saab muuta poliitikakujundajatele kasulikumaks“. Nimetatud aruandes juhitakse tähelepanu vajadusele saada täielikumaid andmeid metsade ja ökosüsteemide kohta ning täielikult rakendada metsa arvepidamist.

(14) Komisjon (Eurostat), riiklikud statistikaametid ja muud riiklikud asutused, kes vastutavad keskkonnamajandusliku arvepidamise koostamise eest, peaksid püüdma pidevalt laiendada selliste statistiliste andmete katvust ja parandada nende kvaliteeti, mis aitavad jälgida ja hinnata edusamme, mida liit on teinud paketi „Eesmärk 55“ alusel ning kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppega, määrusega (EL) 2021/1119, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/241 ([6]) loodud taaste- ja vastupidavusrahastuga ning muude asjakohaste õigusaktidega vastu võetud seadusandlike aktide rakendamisel, samuti liidu rahvusvaheliste kohustuste täitmisel, võttes samal ajal arvesse ÜRO ja teiste organite väljatöötatud rahvusvahelisi statistikastandardeid.

(15) Alates 2011. aastast on Euroopa keskkonnamajanduslik arvepidamine pakkunud kvaliteetseid andmeid ja statistikat, et toetada tõenduspõhist poliitikakujundamist Euroopa rohelise kokkuleppega hõlmatud valdkondades ja muudes liidu poliitikavaldkondades. Väga oluline on avaldada ja esitada need andmed ja statistika kõigile kasutajatele arusaadaval ja juurdepääsetaval viisil. Komisjon (Eurostat) peaks välja töötama statistiliste andmete portaali, milles esitatakse kasutajasõbralikul viisil kokkuvõte keskkonnamajandusliku arvepidamise põhinäitajatest, ning seda haldama. Juurdepääs sellele andmeportaalile peaks olema avalik ja tasuta. Statistiliste andmete portaali eesmärk peaks olema parandada Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise andmete levitamist ja asjaomast teabevahetust. Samuti ei tohiks see sekkuda juhtimismehhanismidesse, mis on loodud selleks, et anda aru konkreetsete liidu algatuste, näiteks kaheksanda keskkonnaprogrammi eesmärkide ja sihtide saavutamisel tehtud edusammudest ja neid edusamme jälgida.

(16) Selleks et tagada paindlikkus ja vähendada andmeesitajate, riiklike statistikaametite ja muude riiklike asutuste halduskoormust, tuleks liikmesriikidel lubada kasutada muid asjakohaseid allikaid, meetodeid ja uuenduslikke lähenemisviise, nagu Maa seire (Copernicuse teenused). Liikmesriigid peaksid teavitama komisjoni ja esitama üksikasjad nende lähenemisviiside kvaliteedi kohta.

(17) Liikmesriikidel peaks olema võimalik saada rahalist toetust keskkonnastatistika ajakohastamiseks, selle kvaliteedi ja õigeaegsuse parandamiseks ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/690 ([7]) loodud ühtse turu programmi proovi- ja teostatavusuuringute rakendamiseks. Järgmiste mitmeaastaste finantsraamistike kontekstis tuleks rahalist toetust anda kooskõlas määruses (EÜ) nr 223/2009 osutatud kohaldatava Euroopa statistikaprogrammi reeglitega.

(18) Kuna liit koosneb 27 liikmesriigist, on asjakohane viidata „EL 27-le“.

(19) Määruses (EL) nr 691/2011 sätestatud võimalike tulevaste Euroopa keskkonnamajanduslike arvepidamiste moodulite loetelu tuleb ajakohastada, et viia see kooskõlla liidu praeguste poliitiliste prioriteetidega.

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/690, millega luuakse siseturu, ettevõtjate, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime, taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonna ja Euroopa statistika programm („ühtse turu programm“) ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 99/2013, (EL) nr 1287/2013, (EL) nr 254/2014 ja (EL) nr 652/2014 (ELT L 153, 3.5.2021, lk 1).

(20) Euroopa arvepidamise süsteem 1995 (ESA 95) asendati Euroopa arvepidamise süsteemiga 2010 (ESA 2010), mis kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 549/2013 ([8]).

(21) ESA 2010 sisaldab ühiste standardite, määratluste, klassifikaatorite ja arvepidamisreeglite võrdlusraamistikku liikmesriikide arvepidamise koostamiseks kooskõlas liidu statistikanõuetega.

(22) Komisjon peaks tihedas koostöös liikmesriikidega avaldama metoodilise käsiraamatu, mis sisaldab täiendavaid suuniseid käesoleva määrusega kehtestatud eri moodulite keskkonnamajandusliku arvepidamise koostamiseks. Käsiraamat peaks sisaldama suuniseid metsa arvepidamise näitajate, näiteks eluspuude varust pärineva puidu aastase netojuurdekasvu, või ökosüsteemide pakutavate teenuste, näiteks kasvuhoonegaaside kontsentratsioonide vähendamisega globaalse kliima regulatsiooni antava panuse arvutamiseks. Käsiraamat tuleks avaldada pärast käesoleva määruse jõustumist.

(23) Kliimamuutuste leevendamine, sealhulgas sellega seotud investeeringud, on hädavajalikud, et täita eesmärk saavutada liidus 2050. aastaks kliimaneutraalsus. Komisjon (Eurostat) peaks hakkama korrapäraselt esitama andmeid ja statistikat, mis on koostatud keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulitest ja asjakohasel juhul muudest andmeallikatest kättesaadavate asjakohaste andmete põhjal. Andmed tuleks esitada jaotatuna liikmesriikide kaupa ja need peaksid hõlmama kõiki kliimamuutuste leevendamise seisukohast olulisi majandussektoreid.

(24) Selleks et võtta vajaduse korral arvesse keskkonna, majanduse ja tehnika arengut, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada määrust (EL) nr 691/2011 metoodiliste suuniste andmisega ning muuta kõnealuse määruse I–IX lisa seoses loeteluga näitajatest, mille kohta tuleb andmeid koguda ja edastada, ning eelkõige muuta V lisa 3. jagu, et lisada sellesse näitajad, mis on seotud kliimamuutuste leevendamisse tehtavate muude investeeringutega. Komisjon peaks tagama, et kõnealuste delegeeritud õigusaktidega ei kaasne märkimisväärset lisakoormust liikmesriikidele ega andmeesitajatele. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ([9]) sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

(25) Komisjonile tuleks anda rakendamisvolitused võtta vastu rakendusaktid, millega tehakse liikmesriikidele kindlaksmääratud aja jooksul erandeid, kui nende riiklikke statistikasüsteeme on vaja oluliselt kohandada. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ([10]).

(26) Kuna käesoleva määruse eesmärki, milleks on uute keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulite lisamine Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise statistika õigusraamistikku, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda sidususe ja võrreldavusega seotud põhjustel paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(27) Euroopa statistikasüsteemi komiteega on konsulteeritud.

(28) Määrust (EL) nr 691/2011 tuleks seetõttu muuta,

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 549/2013 Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta (ELT L 174, 26.6.2013, lk 1).

([9]) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) nr 691/2011 muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 1 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 1*

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse Euroopa keskkonnamajandusliku arvepidamise kogumise, koostamise, edastamise ja hindamise ühine raamistik, et luua keskkonnamajandusliku arvepidamise kontod Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 549/2013 (*) sätestatud Euroopa arvepidamise süsteemi (ESA 2010) satelliitkontodena, sätestades keskkonnamajandusliku arvepidamise koostamiseks kasutatava metoodika, ühised standardid, määratlused, klassifikaatorid ja arvepidamisreeglid.

Käesolev määrus aitab kaasa usaldusväärse teabe andmisele keskkonnamuutuste peamiste suundumuste, survetegurite ja põhjuste kohta ning toetab seeläbi liidu edusammude jälgimist ja hindamist liidu õiguses sätestatud keskkonnaeesmärkide saavutamisel ning rahvusvaheliste keskkonnaalaste kohustuste täitmisel.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 549/2013 Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta (ELT L 174, 26.6.2013, lk 1).“

2) Artiklisse 2 lisatakse järgmised punktid:

„7) „metsa arvepidamine“ – metsavarude arvepidamine, mis hõlmab puittaimestikuga maad ja seal olevat puitu, ning majandustegevuse arvepidamine metsamajanduse ja metsavarumise kohta;

8) „keskkonnatoetused ja samalaadsed siirded“ – ESA 2010 tähenduses jooksvad ja kapitalisiirded, mille eesmärk on toetada keskkonnakaitse ning loodusvarade ja nendega seotud toodete kaitsmise alast tegevust;

9) „ökosüsteemide arvepidamine“ – arvepidamine, mille eesmärk on anda järjepidevat teavet ökosüsteemide ulatuse ja seisundi kohta ning teenuste voogude kohta nendest ökosüsteemidest sotsiaal-majanduslikku süsteemi.“

3) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) lõikesse 1 lisatakse järgmised punktid:

„g) metsa arvepidamise moodul, mis on toodud VII lisas;

h) keskkonnatoetuste ja samalaadsete siirete arvepidamise moodul, mis on toodud VIII lisas;

i) ökosüsteemide arvepidamise moodul, mis on toodud IX lisas.“;

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Kui see on vajalik keskkonna, majanduse ja tehnika arengu arvesse võtmiseks, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 9 vastu delegeeritud õigusakte, et:

a) täiendada käesolevat määrust, andes metoodilisi suuniseid;

b) muuta I–VI lisa lõike 2 punktides c, d ja e osutatud teabe osas;

c) muuta VII, VIII ja IX lisa lõike 2 punktides c, d ja e osutatud teabe osas, tingimusel et:

i) lõike 2 punktis c osutatud näitajate loetelu muudetakse üksnes kuni nelja näitaja võrra iga lisa kohta iga kolme aasta järel ning

ii) lõike 2 punktis d osutatud teavet muudetakse üksnes selleks, et sätestada lisatud näitajate esimene arvestusaasta, sagedus ja edastamistähtajad.

Käesoleva lõike kohaste volituste teostamisel tagab komisjon, et kõnealuste delegeeritud õigusaktidega ei kaasne märkimisväärset lisakoormust liikmesriikidele ega andmeesitajatele. Komisjon põhjendab delegeeritud õigusakte nõuetekohaselt.“

4) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Proovi- ja teostatavusuuringud“;

b) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjon koostab proovi- ja teostatavusuuringute kava, mida liikmesriigid täidavad vabatahtlikkuse alusel, et arendada aruandlust ja parandada andmete kvaliteeti, moodustada pikad aegread ja arendada metoodikat. Kava sisaldab prooviuuringuid, millega testitakse keskkonnamajandusliku arvepidamise uusi mooduleid. Kava koostamisel pöörab komisjon erilist tähelepanu moodulitele, mis toodavad andmeid energiatoetuste, sealhulgas fossiilkütuste toetuste kohta, ning tagab, et sellega ei kaasne täiendavat haldus- või finantskoormust liikmesriikidele ega andmeesitajatele.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„3. Lisaks proovi- ja teostatavusuuringute kavale hindab komisjon (Eurostat) hiljemalt 27. juuniks 2026 koostöös liikmesriikidega rahalise väärtuse hindamise metodoloogilisi võimalusi ja teostatavust, võimalikke aruandlusväärtusi, kui need väärtused puuduvad, ning võimalikke alternatiivseid mõõtmismeetodeid ökosüsteemiteenuste arvepidamise jaoks, võttes arvesse keskkonnamajandusliku arvepidamise süsteemi ökosüsteemide arvepidamise (SEEA EA) rahvusvahelisi standardeid. Nimetatud hindamise ja uuringute tulemuste põhjal võib komisjon esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks, et lisada sellesse ökosüsteemide rahaline arvepidamine.“

5) Artikli 5 lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine punkt:

„d) kõik muud asjakohased allikad, meetodid või uuenduslikud lähenemisviisid, kui need võimaldavad koostada keskkonnamajanduslikku arvepidamist, mis on võrreldav ning vastab kohaldatavatele konkreetsetele kvaliteedinõuetele.“;

b) lisatakse järgmine lõik:

„Liikmesriik, kes otsustab kasutada punktis d osutatud allikaid, meetodeid või uuenduslikke lähenemisviise, teatab sellest komisjonile (Eurostatile) võimalikult kiiresti enne meetodi rakendamisele eelneva aasta lõppu ning esitab üksikasjad saadud andmete kvaliteedi kohta.“

6) Artikkel 8 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 8*

Erandid

1. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega tehakse liikmesriikidele erandeid, kui nende riiklikke statistikasüsteeme on vaja oluliselt kohandada. Lisades osutatud üleminekuperioodi jooksul võib teha lisadest erandeid. Erandeid võib teha ka käesoleva määruse kohaselt vastu võetud rakendusmeetmetest ja delegeeritud õigusaktidest. Neid erandeid võib teha maksimaalselt kaheks aastaks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 11 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Käesoleva lõike esimest lõiku ei kohaldata muudatuste suhtes, mis tulenevad muudatustest klassifikaatorites ja nomenklatuurides või rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise raamistike muudatustest kooskõlas määrusega (EL) nr 549/2013.

2. Selleks et saada lõike 1 alusel erand VII, VIII ja IX lisast, esitab asjaomane liikmesriik komisjonile hiljemalt 27. detsembriks 2026 põhjendatud taotluse. Selleks et saada lõike 1 kohane erand käesoleva määruse alusel vastu võetud rakendusmeetmetest või delegeeritud õigusaktidest, mis jõustuvad pärast 26. detsembrit 2024, esitab asjaomane liikmesriik komisjonile kolme kuu jooksul pärast asjaomase meetme või õigusakti jõustumise kuupäeva põhjendatud taotluse.“

7) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 8a*

Rahastamine

1. Käesoleva määruse rakendamiseks annab liit Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/690 (*) loodud ühtse turu programmist rahalist toetust määruse (EÜ) nr 223/2009 artikli 5 lõikes 2 osutatud riiklikele statistikaametitele ja muudele riiklikele asutustele järgmistel eesmärkidel:

a) meetodite väljatöötamiseks käesoleva määruse kohase statistika jaoks, sealhulgas liikmesriikide osalemiseks artiklis 4 osutatud representatiivsetes proovi- ja teostatavusuuringutes;

b) arvepidamise statistilise kvaliteedi parandamiseks, eelkõige kvaliteetsema statistika koostamiseks mõeldud protsesside, sealhulgas digitaalsete lahenduste arendamiseks või täiustamiseks;

c) arvepidamise õigeaegsuse parandamiseks ning haldus- ja aruandluskoormuse vähendamiseks.

2. Käesoleva artikli kohane liidu rahalise toetuse summa määratakse kindlaks ühtse turu programmi reeglite kohaselt iga-aastase eelarvemenetluse raames vastavalt rahaliste vahendite kättesaadavusele. Eelarvepädevad institutsioonid määravad kindlaks igal aastal kasutada olevad assigneeringud.

3. Käesoleva määruse rakendamiseks võib määruse (EÜ) nr 223/2009 artikli 5 lõikes 2 osutatud riiklikele statistikaametitele ja muudele riiklikele asutustele anda rahalist toetust ka muudest kohaldatavatest liidu rahastamisprogrammidest kooskõlas selliste programmide reeglitega.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/690, millega luuakse siseturu, ettevõtjate, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime, taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonna ja Euroopa statistika programm („ühtse turu programm“) ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 99/2013, (EL) nr 1287/2013, (EL) nr 254/2014 ja (EL) nr 652/2014 (ELT L 153, 3.5.2021, lk 1).“

8) Artikkel 9 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 9*

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 3 lõigetes 3 ja 4 ning artiklis 10 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 11. augustist 2011. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 3 lõigetes 3 ja 4 ning artiklis 10 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 3 lõike 3 või 4 või artikli 10 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.“

9) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 9a*

Keskkonnamajandusliku arvepidamise statistiliste andmete portaal („juhtimislaud“)

1. Komisjon (Eurostat) loob keskkonnamajandusliku arvepidamise statistiliste andmete portaali („juhtimislaud“), milles esitatakse kasutajasõbralikul ja interaktiivsel viisil kokkuvõte keskkonnamajandusliku arvepidamise põhinäitajatest.

Nimetatud andmeportaal kuvab liikmesriikide esitatud andmed iga käesolevas määruses sätestatud mooduli kohta ning artikli 10 neljandas lõigus osutatud kliimamuutuste leevendamisse tehtavate investeeringute kohta.

2. Andmeportaal võetakse kasutusele 31. detsembriks 2024 ja komisjon (Eurostat) ajakohastab seda kord aastas. Andmeportaal tehakse avalikult kättesaadavaks Eurostati veebisaidil.“

10) Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

a) teise lõigu esimene taane asendatakse järgmisega:

„— uute keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulite kasutuselevõtmise kohta, nagu näiteks vee arvepidamine (kvantitatiivne ja kvalitatiivne), ressursside haldamise kulutuste arvepidamine, toetused või toetusmeetmed, mis võivad kahjustada keskkonda, ja jäätmete arvepidamine;“;

b) lisatakse järgmised lõigud:

„Komisjon (Eurostat) avaldab 31. detsembriks 2024 ja seejärel vähemalt iga kahe aasta tagant digitaalse väljaande, mis sisaldab kliimamuutuste leevendamist, sealhulgas investeeringuid käsitlevaid andmeid ja statistikat, mis on koostatud keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulitest ja asjakohasel juhul muudest andmeallikatest kättesaadavate asjakohaste andmete põhjal.

Komisjon (Eurostat) võtab kooskõlas artikliga 9 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta asjakohasel juhul V lisa 3. jagu, et lisada sellesse kliimamuutuste leevendamisse tehtavate muude investeeringutega seotud näitajad. Käesoleva artikli kolmandas lõigus osutatud digitaalses väljaandes sisalduvates andmetes esitatakse need andmed jaotatuna liikmesriikide kaupa, sealhulgas investeeringute kohta, ning need hõlmavad kõiki majandussektoreid ja tegevusvaldkondi.

Hiljemalt 27. detsembriks 2026 hindab komisjon energiatoetuste (sealhulgas fossiilkütuste toetuste), kliimamuutustega kohanemise ja vee kohta kättesaadavate andmete kvaliteeti ning esitab asjakohasel juhul Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandliku ettepaneku uute keskkonnamajandusliku arvepidamise moodulite kasutuselevõtuks energiatoetuste (sealhulgas fossiilkütuste toetuste), kliimamuutustega kohanemise (sealhulgas sellega kaasnevate kulude) ning vee arvepidamise kohta.“

11) IV lisa 3. jao esimese lõigu kaheksas taane jäetakse välja.

12) Kogu tekstis ja lisades asendatakse kõik viited „ELi 28“-le ja „ESA 95“-le viidetega „ELi 27“-le ja „ESA 2010“-le.

13) Lisatakse VII, VIII ja IX lisa kooskõlas käesoleva määruse lisaga.

Artikkel 2

Varem IV lisa kohaselt esitatud andmed keskkonnakaitsesiirete (saadud/makstud) kohta esitatakse alates 1. jaanuarist 2025 VIII lisa kohaselt.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikli 1 punkti 11 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2025.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 27. november 2024

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
eesistuja	*eesistuja*
R. METSOLA	BÓKA J.

LISA

„VII LISA

METSA ARVEPIDAMISE MOODUL

1. jagu

EESMÄRGID

Metsa arvepidamises kirjendatakse ja esitatakse andmed metsavarude kohta ja majandustegevuse kohta metsamajanduses ja metsavarumises viisil, mis on täielikult kooskõlas ESA 2010 kohaselt esitatavate andmetega. Metsa arvepidamine annab täiendavat teavet ja selles kasutatakse mõisteid, mis on kohandatud metsade ning metsamajanduse ja metsavarumise eripärale.

Käesolevas lisas määratakse kindlaks andmed, mida liikmesriigid peavad metsa arvepidamise jaoks koguma, koostama, edastama ja hindama.

2. jagu

KATVUS

Metsa arvepidamises kirjendatakse metsavarude (puittaimestikuga maa ja puit) varusid ja vooge ning majandustegevust metsamajanduses ja metsavarumises, sealhulgas ümarpuidu tootmine ning looduslike mittepuiduliste metsasaaduste väljavedu ja kogumine.

3. jagu

NÄITAJATE LOETELU

Liikmesriigid koostavad metsa arvepidamise vastavalt käesolevas jaos kirjeldatud näitajatele.

1. Puittaimestikuga maa ja puidu arvepidamine. Puittaimestikuga maa on määratletud järgmise kolme punkti summana:

   a) puidu varumiseks kasutatav metsamaa: metsad, mille mis tahes keskkonnaalased, sotsiaalsed või majanduslikud piirangud ei mõjuta oluliselt praegust või võimalikku puidu varumist. Neid piiranguid võib kehtestada õigusnormidega, majandaja või omaniku otsustega või muudel põhjustel;

   b) puidu varumiseks mittekasutatav metsamaa: kõik metsad, mida ei peeta punkti a kohaselt puidu varumiseks kasutatavaks. Need on metsad, mille keskkonnaalased, sotsiaalsed, majanduslikud või õiguslikud piirangud takistavad märkimisväärset puidu varumist. See hõlmab i) õiguslike piirangutega metsi või metsi, mille puhul piirangud tulenevad muudest poliitilistest otsustest, mis täielikult välistavad puidu varumise või piiravad seda märkimisväärselt keskkonna või elurikkuse säilitamisega seotud põhjustel (kaitsemetsad, rahvuspargid, looduskaitsealad ja muud kaitsealad, näiteks keskkonnaalase, teadusliku, ajaloolise, kultuurilise või spirituaalse tähendusega alad); ii) metsi, mille materiaalne tootlikkus või puidu kvaliteet on liiga madal või mille raie- ja transpordikulud on liiga suured, et õigustada metsaraiet, välja arvatud aeg-ajalt enda lõpptarbeks mõeldud raie;

   c) muu puittaimestikuga maa.

„Metsamaa“ – üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrastiku liitus on suurem kui 10 %, või puud, mis suudavad in situ kõnealuste künnisteni jõuda. See ei hõlma peamiselt põllumajandusmaana kasutatavat maad ega linnakeskkonnas kasvavaid puid (nagu linnapargid, alleed ja aiad).

„Muu puittaimestikuga maa“ – üle 0,5 hektari suurune maa-ala, mis ei ole liigitatud metsamaaks ja kus kasvavad üle viie meetri kõrgused puud, mille võrastiku liitus on 5–10 %, või puud, mis suudavad in situ kõnealuste künnisteni jõuda; või mille kaetus põõsaste, võsa ja puudega on suurem kui 10 %. See ei hõlma peamiselt põllumajandusmaana kasutatavat maad ega linnakeskkonnas kasvavaid puid (nagu linnapargid, alleed ja aiad).

„Puidu aastane netojuurdekasv“ – eluspuude mahu keskmine aastane suurenemine, millest on lahutatud keskmine aastane puude suremus.

„Puiduvarumine“ – kõigi metsamaalt, muult puittaimestikuga maalt või muudelt raiealadelt langetatud ja eemaldatud elusate või surnud puude maht. See hõlmab ka müümata ümarpuitu, mida hoitakse metsatee ääres. See hõlmab ka taastatud looduslikke kadusid, varasemal perioodil langetatud puidu eemaldamist aasta jooksul, muu kui tüvepuidu (nt kändude ja oksade) eemaldamist ning looduslikel põhjustel (looduslike kadudena) (nt tulekahju, tuul, putukad ja haigused) surnud või kahjustatud puude eemaldamist. See ei hõlma puitu mittesisaldavat biomassi ega puitu, mis jäetakse metsa ja mida aasta jooksul ei eemaldata, nt kännud, oksad, ladvad ja raiejäägid (raiejäätmed).

„Taastamatud kaod“ – raiejäägid ning kõik tuuleheited ja -murrud, mida ei saa metsast eemaldada, ning metsapõlengute tõttu kaotatud puit.

2. Majandustegevuse arvepidamine, mis kajastab majandustegevust metsamajanduses ja metsavarumises. Metsamajandus ja metsavarumine on määratletud kui kõik kohalikud tegevusalaüksused, mis tegelevad NACE Rev. 2 osa A02 alla kuuluvate tegevusaladega.

Esitatakse järgmised näitajad, kasutades ESA 2010 määratlusi:

— toodang;

— millest: toodang enda lõpptarbeks;

— vahetarbimine;

— kogulisandväärtus;

— põhivara kulum;

— muud tootmismaksud;

— muud tootmistoetused;

— hüvitised töötajatele;

— kapitali kogumahutus põhivarasse ja mittetoodetud mittefinantsvara soetamine miinus realiseerimine;

— varude muutus;

— kapitalisiirded.

Liikmesriigid esitavad andmed metsamajanduse ja metsavarumise tööhõive kohta tuhandetes aasta tööühikutes, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 138/2004 (*).

4. jagu

ESIMENE ARVESTUSAASTA, SAGEDUS JA EDASTAMISTÄHTAJAD

1. Statistikat koostatakse ja edastatakse igal aastal.

2. Statistika edastatakse 21 kuu jooksul pärast arvestusaasta lõppu.

3. Selleks et rahuldada kasutajate vajadust täieliku ja ajakohase andmestiku järele, koostab komisjon (Eurostat) kohe pärast riikide kohta piisavate andmete saamist käesoleva mooduli põhinäitajate koondhinnangud ELi kohta. Võimaluse korral koostab ja avaldab komisjon (Eurostat) hinnangud nende andmete kohta, mida liikmesriigid ei ole edastanud punktis 2 sätestatud tähtaja jooksul.

4. Esimene arvestusaasta on 2023.

5. Esimest korda andmeid edastades lisavad liikmesriigid iga-aastased andmed 2022. aastast esimese arvestusaastani.

6. Järgmistel kordadel komisjonile andmeid edastades esitavad liikmesriigid andmed aastate n-2, n-1 ja n kohta (n tähistab arvestusaastat). Iga kord, kui andmeid muudetakse, esitavad liikmesriigid uuesti andmed aastate kohta alates 2022. aastast. Liikmesriigid võivad esitada olemasolevaid andmeid 2022. aastale eelnevate aastate kohta.

5. jagu

ARUANDETABELID

3. jaos sätestatud näitajate puhul esitatakse järgmised andmed.

1. Puittaimestikuga maa pindala, jaotatuna järgmiselt:

— puidu varumiseks kasutatav metsamaa;

— puiduga varustamiseks mittekasutatav metsamaa;

— muu puittaimestikuga maa.

Kõik need kategooriad jaotatakse omakorda järgmiselt:

— algpindala arvestusaasta alguses;

— metsastamine ja muud suurenemised;

— raadamine ja muud vähenemised;

— statistiline ümberliigitamine;

— lõpp-pindala arvestusaasta lõpus.

Andmed esitatakse tuhandetes hektarites.

2. Puidu maht, jaotatuna järgmiselt:

— puidu varumiseks kasutatav metsamaa;

— puidu varumiseks mittekasutatav metsamaa;

— muu puittaimestikuga maa.

Puidu varumiseks kasutatav metsamaa jaotatakse omakorda järgmiselt:

— algvaru arvestusaasta alguses;

— netojuurdekasv;

— puiduvarumine;

— taastamatud kaod;

— statistiline ümberliigitamine;

— tasakaalustav kirje;

— lõppvaru arvestusaasta lõpus.

Puidu varumiseks mittekasutatav metsamaa ja muu puittaimestikuga maa jaotatakse omakorda järgmiselt:

— algvaru arvestusaasta alguses;

— puiduvarumine;

— muud muutused (alg- ja lõppvaru vahel);

— lõppvaru arvestusaasta lõpus.

Mahu andmed esitatakse koorega, tuhandetes m^3.

3. Puidu väärtus, jaotatuna järgmiselt:

— puidu varumiseks kasutatav metsamaa;

— puidu varumiseks mittekasutatav metsamaa;

— muu puittaimestikuga maa.

Puidu varumiseks kasutatav metsamaa jaotatakse omakorda järgmiselt:

— algvaru arvestusaasta alguses;

— netojuurdekasv;

— puiduvarumine;

— taastamatud kaod;

— ümberhindamine;

— statistiline ümberliigitamine;

— tasakaalustav kirje;

— lõppvaru arvestusaasta lõpus.

Puidu varumiseks mittekasutatav metsamaa ja muu puittaimestikuga maa jaotatakse omakorda järgmiselt:

— algvaru arvestusaasta alguses;

— puiduvarumine;

— muud muutused (alg- ja lõppvaru vahel);

— lõppvaru arvestusaasta lõpus.

Andmed esitatakse riigi omavääringus (miljonites).

4. Majandusliku arvepidamise puhul esitatakse 3. jaos osutatud toodang vastavalt järgmisele jaotusele, järgides toodete määratlemisel tegevusaladel põhineva toodete klassifikaatori versiooni 2.1:

— metsapuude istikud (toode 02.10.11) ja metsapuude seemned (toode 02.10.12);

— metsapuud, mis on määratletud kui puidu netojuurdekasv majandatavates metsades (toode 02.10.30);

— toorpuit (toode 02.20.1), sealhulgas mittemajandatavatest metsadest pärit puidu müük, mis hõlmab järgmisi tooteid, mis esitatakse kahes eraldi reas:

i) küttepuit (tooted 02.20.14 ja 02.20.15);

ii) palgid, st okaspuupalkide (toode 02.20.11), lehtpuupalkide (v.a troopiline puit) (toode 02.20.12) ja troopikapuude palkide (toode 02.20.13) summa;

— looduslikud materjalid, v.a puit (toode 02.30);

— metsamajandusele ja metsavarumisele iseloomulikud teenused, mis on määratletud kui metsataimlate teenused (toode 02.10.2), metsamajandust abistavad tegevused (toode 02.4) ja muud metsamajanduse ja metsavarumise kohaliku tegevusalaüksuse osutatavad teenused;

— muud tooted, mis on saadud seotud kõrvaltegevustest kohalikus tegevusalaüksuses, näiteks seened ja trühvlid (01.13.8), muud marjad, mujal klassifitseerimata marjad perekonnast *vaccinium* (01.25.19), looduslik kautšuk (01.29.10), muu toorpuit, sh lõhestatud postid ja teibad (16.10.39), puusüsi (20.14.72), looduskaitsealade, sh loodusreservaatide teenused (91.04.12), ning kõik muud kohaliku tegevusalaüksuse toodetud tooted.

3. jaos osutatud metsamajanduse ja metsavarumise vahetarbimine esitatakse vastavalt järgmisele jaotusele, järgides toodete määratlemisel tegevusaladel põhineva toodete klassifikaatori versiooni 2.1:

— puidu tootmiseks kasutatud metsapuude istikute (toode 02.10.11), metsapuude seemnete (toode 02.10.12) ja metsapuude (toode 02.10.3) summa;

— energia ja määrdeainete, sealhulgas elektrienergia (toode 35.11.10), mootoribensiini (bensiini) (toode 19.20.21), veeldatud või gaasilises olekus maagaasi (toode 06.20.10), naftamäärdeõlide ja mujal klassifitseerimata raskete destillaatide (toode 19.20.29) ning muude samalaadsete toodete summa;

— metsamajandusele ja metsavarumisele iseloomulike teenuste summa, sealhulgas metsataimlate teenused (toode 02.10.2), metsamajandust abistavad tegevused (toode 02.4) ja muud metsamajanduse ja metsavarumise kohaliku tegevusalaüksuse osutatavad teenused;

— muud tooted ja teenused, mida ei ole arvestatud ühegi vahetarbimise muutuja all.

3. jaos osutatud metsamajanduse ja metsavarumise varude muutused esitatakse vastavalt järgmisele jaotusele:

— lõpetamata kultiveeritava bioloogilise vara muutus;

— muu varude muutus.

Kõik näitajad esitatakse riigi omavääringus (miljonites).

5. Muu puittaimestikuga maa andmed esitatakse vabatahtlikkuse alusel.

6. jagu

ÜLEMINEKUPERIOODIDE MAKSIMUMKESTUS

Käesoleva lisa sätete kohaldamisel on üleminekuperioodi maksimumkestus kaks aastat pärast esimest edastamistähtaega.

VIII LISA

KESKKONNATOETUSTE JA SAMALAADSETE SIIRETE ARVEPIDAMISE MOODUL

1. jagu

EESMÄRGID

Keskkonnatoetuste ja samalaadsete siirete arvepidamises kogutakse andmeid jooksvate ja kapitalisiirete kohta, mille eesmärk on toetada keskkonda ja loodusvarasid kaitsvaid tegevusi, sealhulgas keskkonnatoodete tootmist ja kasutamist, ning esitatakse need viisil, mis on kooskõlas ESA 2010 mõistete ja määratlustega.

Käesolevas lisas määratakse kindlaks andmed, mida liikmesriigid peavad keskkonnatoetuste ja samalaadsete siirete arvepidamise jaoks koguma, koostama, edastama ja hindama. Neid andmeid kasutatakse ka riiklike keskkonnakaitsekulutuste koostamiseks vastavalt IV lisale.

2. jagu

KATVUS

Keskkonnatoetuste ja samalaadsete siirete arvepidamises kirjendatakse valitsemissektorilt institutsionaalsetele sektoritele (sisemajanduses ja välismaailmas) ja mitteresidentide (välismaailm) tehtud, vastuteenustega kompenseerimata makseid, mille eesmärk on kaitsta keskkonda või vähendada loodusvarade kasutamist ja kaevandamist.

3. jagu

NÄITAJATE LOETELU

Liikmesriigid koostavad keskkonnatoetuste ja samalaadsete siirete arvepidamise, lähtudes järgmistest näitajatest:

— toetused (ESA 2010 kood D.3);

— muud jooksvad siirded (ESA 2010 koodid D.6 ja D.7);

— kapitalisiirded (ESA 2010 kood D.9).

Kõik andmed esitatakse riigi omavääringus (miljonites).

4. jagu

ESIMENE ARVESTUSAASTA, SAGEDUS JA EDASTAMISTÄHTAJAD

1. Statistikat koostatakse ja edastatakse igal aastal.

2. Statistika edastatakse 24 kuu jooksul pärast arvestusaasta lõppu.

3. Selleks et rahuldada kasutajate vajadust täieliku ja ajakohase andmestiku järele, koostab komisjon (Eurostat) kohe pärast riikide kohta piisavate andmete saamist käesoleva mooduli põhinäitajate koondhinnangud ELi kohta. Võimaluse korral koostab ja avaldab komisjon (Eurostat) hinnangud nende andmete kohta, mida liikmesriigid ei ole edastanud punktis 2 sätestatud tähtaja jooksul.

4. Esimene arvestusaasta on 2023.

5. Esimest korda andmeid edastades lisavad liikmesriigid iga-aastased andmed 2022. aastast esimese arvestusaastani.

6. Järgmistel kordadel komisjonile andmeid edastades esitavad liikmesriigid andmed aastate n-2, n-1 ja n kohta (n tähistab arvestusaastat). Iga kord, kui andmeid muudetakse, esitavad liikmesriigid uuesti andmed aastate kohta alates 2022. aastast. Liikmesriigid võivad esitada olemasolevaid andmeid 2022. aastale eelnevate aastate kohta.

5. jagu

ARUANDETABELID

1. 3. jaos osutatud näitajate puhul esitatakse andmed järgmise liigituse järgi:

— maksev institutsionaalne sektor järgmiselt:

— valitsemissektor;

— välismaailm;

— toetatav institutsionaalne sektor järgmiselt:

— valitsemissektor;

— ettevõtted;

— kodumajapidamised;

— kodumajapidamisi teenindavad kasumitaotluseta institutsioonid;

— välismaailm.

2. Iga punktis 1 osutatud aruandluskategooria kohta esitatakse andmed keskkonnakaitse tegevusalade klassifikaatori (CEPA) ja ressursi haldamise tegevusalade klassifikaatori (CReMA) klasside järgi, mis on liigitatud järgmiselt:

— CEPA 1;

— CEPA 2;

— CEPA 3;

— CEPA 4;

— CEPA 5;

— CEPA 6 (sealhulgas endine CReMA 12);

— CEPA 7, CEPA 8 ja CEPA 9 summa;

— CReMA 10;

— CReMA 11;

— CReMA 13;

— CReMA 13A;

— CReMA 13B;

— CReMA 13C;

— CReMA 14;

— CReMA 15 ja CReMA 16 summa.

3. Siirded, mis ettevõtted valitsemissektorilt saavad ja mis on summeeritud kõigi CEPA klasside (CEPA 1–9) ja kõigi CReMA klasside (CReMA 10–16) alusel, liigitatakse majanduse tegevusalade klassifikaatori NACE Rev. 2 kohaselt järgmiselt:

— NACE A – põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük;

— NACE B – mäetööstus;

— NACE C – töötlev tööstus;

— NACE D – elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine;

— NACE E – veevarustus, kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus;

— NACE F – ehitus;

— NACE G – hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite ja mootorrataste remont;

— NACE H – veondus ja laondus;

— NACE I-U – muud NACE jaod.

4. Punktides 2 ja 3 osutatud CEPA klassid on esitatud IV lisas, CReMA klassid on esitatud V lisas.

6. jagu

ÜLEMINEKUPERIOODIDE MAKSIMUMKESTUS

Käesoleva lisa sätete kohaldamisel on üleminekuperioodi maksimumkestus kaks aastat pärast esimest edastamistähtaega.

IX LISA

ÖKOSÜSTEEMIDE ARVEPIDAMISE MOODUL

1. jagu

EESMÄRGID

Ökosüsteemide arvepidamine sisaldab andmeid ökosüsteemide varade ulatuse ja seisundi ning teenuste kohta, mida need ühiskonnale ja majandusele pakuvad. Andmed on kooskõlas SEEA ökosüsteemide arvepidamisega (SEEA EA) ja ühilduvad ESA 2010 kohaselt esitatavate andmetega.

Ökosüsteemide arvepidamises kasutatakse võimaluse korral olemasolevat teavet, sealhulgas Maa seirest, keskkonnaaruandlusest ja muudest andmeallikatest saadud teavet.

2. jagu

KATVUS

Ökosüsteemide arvepidamine kajastab ökosüsteemide ulatust ja seisundit ning ökosüsteemiteenuste voogusid.

Ökosüsteemide ulatuse all peetakse silmas piirkonna ökosüsteemide pindala. Ökosüsteemide ulatuse arvepidamine hõlmab maismaa- (sealhulgas magevee-) ja mere-ökosüsteeme riigi territooriumil.

Ökosüsteemi seisund on ökosüsteemi kvaliteet, mida mõõdetakse abiootiliste, biootiliste ja maastikunäitajate alusel ökosüsteemitüüpide kaupa.

Ökosüsteemiteenused on hüved, mida ökosüsteemid pakuvad majandustegevusele ja muule inimtegevusele. Nende hulka kuuluvad i) varustavad teenused, ii) reguleerivad ja säilitavad teenused ning iii) kultuurilised teenused. Ökosüsteemiteenuste arvepidamine kajastab ökosüsteemiteenuste tegelikku pakkumist ja kasutamist riigi territooriumil.

Temaatiline arvepidamine on arvepidamine, milles rühmitatakse andmed vastavalt konkreetsetele poliitikavaldkondadele, nagu elurikkus, kliimamuutused, ookeanid ja linnapiirkonnad.

3. jagu

NÄITAJATE LOETELU

Liikmesriigid koostavad ökosüsteemide arvepidamise, lähtudes järgmistest näitajatest.

1. Ökosüsteemide ulatuse arvepidamine, mis kajastab pindala ja pindala muutust iga ökosüsteemitüübi puhul riigi territooriumil. Liikmesriigid esitavad andmed ökosüsteemide ulatuse kohta tuhandetes hektarites.

2. Ökosüsteemide ulatuse arvepidamise komponendiks on üleminekumaatriks, mis kajastab ökosüsteemitüüpide vahelisi üleminekuid kahe ajapunkti vahel (hektarites).

3. Ökosüsteemide seisundi arvepidamine, mis kajastab ökosüsteemide näitajaid järgmiselt:

   a) asula ja muu tehisala puhul:

      — rohealad linnades ning nendega piirnevates väike- ja eeslinnades esitatakse protsendina linnade ning nendega piirnevate väike- ja eeslinnade kogupindalast, sealhulgas arvestades kõiki selle piirkonna ökosüsteemitüüpe;

      — kuni 2,5 µm läbimõõduga osakeste kontsentratsioon linnades esitatakse aruandeperioodi riigi keskmisena ($\mu g/m^3$);

   b) põllumajandusmaa puhul:

      — künnikihi orgaanilise süsiniku varu esitatakse aruandeperioodi riigi keskmisena tonnides hektari kohta;

   c) rohumaa puhul:

— mulla ülemise kihi orgaanilise süsiniku varu esitatakse aruandeperioodi riigi keskmisena tonnides hektari kohta;

d) põllumajandusmaa ja rohumaa puhul koos:

— levinud põllumajandusmaastike linnustiku indeks esitatakse aruandeperioodi riigi koondindeksina;

e) metsa ja muu puittaimestikuga koosluse puhul:

— surnud puit esitatakse aruandeperioodi riigi keskmisena kuupmeetrites hektari kohta;

— võrastiku katvus esitatakse aruandeperioodi riigi keskmisena protsentides;

— levinud metsalinnustiku indeks; see metsalinnustiku indeks kirjeldab levinud metsalindude arvukuse suundumusi ajas kogu nende Euroopa levilas; see on liitindeks, mille aluseks on Euroopa metsaelupaikadele iseloomulike linnuliikide vaatluse andmed; indeks põhineb iga liikmesriigi konkreetsel liikide loetelul;

f) mereranna, rannikuluite ja rannikumärgala puhul:

— tehisliku läbilaskmatu ala osakaal rannikualal, mis hõlmab ökosüsteemitüüpi mererannad, rannikuäärsed luited ja märgalad, esitatakse aruandeperioodi riigi keskmisena protsentides.

Linnad, väikelinnad ja eeslinnad on kohalikud haldusüksused, mis on liigitatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2017/2391 (**) sätestatud linnastumise määra tüpoloogiale.

4. Ökosüsteemiteenuste arvepidamine, mis kajastab ökosüsteemiteenuste pakkumist ja kasutamist pakkumise ja kasutamise tabelites. Pakkumise tabelis kirjendatakse ökosüsteemide poolt ökosüsteemiteenuste osutamine sotsiaal-majanduslikele süsteemidele. Kasutamise tabelis kirjendatakse ökosüsteemiteenuste kasutamine kasutusliikide kaupa, nagu on määratletud 5. jaos.

Pakkumise ja kasutamise tabelid esitatakse järgmistes füüsilistes ühikutes.

a) Varustavad teenused:

— põllukultuuride saagi pakkumine on määratletud kui ökosüsteemi panus taimekasvu, mis arvutatakse eri kasutusotstarbeks koristatud põllukultuuride saagi koguse põhjal. See hõlmab toidu ja kiu tootmist, sööta ja energiat ning karjatamise käigus söödud biomassi vastavalt III lisa tabeli A punktidele 1.1 ja 1.2;

— tolmeldamine on määratletud kui ökosüsteemi panus looduslike tolmeldajate näol esimeses taandes osutatud põllukultuuride saagi kasvatamisse. Panused esitatakse selliste tolmeldajatest sõltuvate põllukultuuride saagi tonnides, mida saab seostada looduslike tolmeldajatega, ning seda tehakse põllukultuuride liikide kaupa peamiste tolmeldajatest sõltuvate põllukultuuride puhul, mis hõlmavad viljapuid, marju, tomateid, õliseemneid ja „muud“;

— puidu varumine on määratletud kui ökosüsteemi panus puude ja muu puitbiomassi kasvu ja see esitatakse koorega puidu mahu netojuurdekasvuna, nagu on määratletud VII lisas, tuhandetes kuupmeetrites.

b) Reguleerivad ja säilitavad teenused:

— õhu filtreerimine on määratletud kui ökosüsteemi panus õhus levivate saasteainete filtreerimisse saasteainete sadestamise, omastamise, sidumise ja säilitamise kaudu ökosüsteemi komponentide (eelkõige puude) poolt. See leevendab saasteainete kahjulikku mõju. Kogused esitatakse adsorbeeritud osakeste tonnides;

— globaalse kliima regulatsioon on määratletud kui ökosüsteemi panus atmosfääris leiduvate kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni vähendamisse süsiniku atmosfäärist eemaldamise (netosidumise) ja süsinikuvaru säilitamise (varumise) kaudu ökosüsteemides. Panused esitatakse tonnides süsiniku netosidumise kohta ja tonnides maismaaökosüsteemide maapealse ja maa-aluse orgaanilise süsiniku varu kohta;

— kohaliku kliima regulatsiooni all mõeldakse ökosüsteemi panust välisõhu tingimuste reguleerimisse linnapiirkondades taimestiku kaudu, mis parandab inimeste elutingimusi ja toetab majanduslikku tootmist. Seda väljendatakse ja see esitatakse linna taimestiku mõjust tingitud temperatuuri alanemisena linnades (Celsiuse kraadides) päevadel, mil õhutemperatuur ületab 25 °C.

c) Kultuurilised teenused:

— looduspõhised turismiga seotud teenused on määratletud kui ökosüsteemi panus, eelkõige ökosüsteemide biofüüsikaliste omaduste kaudu, mis võimaldab inimestel keskkonda kasutada ja nautida otsese kohapealse füüsilise ja kogemusliku kokkupuute kaudu keskkonnaga. Need panused esitatakse hotellides, hostelites, kämpingutes jne ööbimiste arvuna, mida võib seostada ökosüsteemide külastamisega.

5. Ökosüsteemide arvepidamises kasutatakse järgmist ökosüsteemitüüpide tabelit:

Kategooria	Ökosüsteemitüüp
1	Asula ja muu tehisala
2	Põllumajandusmaa
3	Rohumaa (karjamaa, poollooduslik ja looduslik rohumaa)
4	Mets ja muu puittaimestikuga kooslus
5	Nõmm ja põõsastik
6	Hõreda taimkattega ökosüsteem
7	Sisemaa märgala
8	Jõgi ja kanal
9	Järv ja veehoidla
10	Mereabajas ja siirdevesi
11	Mererand, rannikuluide ja rannikumärgala
12	Mereökosüsteem (rannikuvesi, mandrilava ja avameri)

4. jagu

ESIMENE ARVESTUSAASTA, SAGEDUS JA EDASTAMISTÄHTAJAD

1. Statistikat koostatakse ja edastatakse järgmiselt:

— ökosüsteemide ulatuse ja ökosüsteemide seisundi arvepidamise kohta iga kolme aasta järel; andmed viitavad arvestusaasta representatiivsele keskmisele ja üleminekumaatriksile muutuste kohta kahe arvestusaasta vahele jääva kolme aasta jooksul;

— igal aastal, tingimusel et komisjon (Eurostat) teeb kättesaadavaks modelleerimisvahendid ökosüsteemiteenuste arvepidamise jaoks vajalike ökosüsteemiteenuste arvutamiseks; selliste vahendite puudumisel ökosüsteemiteenuste arvepidamise jaoks iga kolme aasta järel.

2. Statistika edastatakse 24 kuu jooksul pärast arvestusaasta lõppu.

3. Selleks et rahuldada kasutajate vajadust täieliku ja ajakohase andmestiku järele, koostab komisjon (Eurostat) kohe pärast riikide kohta piisavate andmete saamist koondhinnangud ELi kohta. Võimaluse korral koostab ja avaldab komisjon (Eurostat) hinnangud nende andmete kohta, mida liikmesriigid ei ole edastanud punktis 2 sätestatud tähtaja jooksul.

4. Esimene arvestusaasta on 2024. Üleminekumaatriksi esimene arvestusaasta on 2027.

5. Esimest korda andmeid esitades lisavad liikmesriigid 2024. aasta andmed ökosüsteemide ulatuse ja seisundi arvepidamise ning ökosüsteemiteenuste pakkumise ja kasutamise tabelite kohta füüsilistes ühikutes. Üleminekumaatriksi puhul peavad andmed näitama muutusi ajavahemikul 2024–2027.

6. Järgmistel kordadel komisjonile andmeid edastades esitavad liikmesriigid ökosüsteemiteenuste ning ökosüsteemide ulatuse ja seisundi arvepidamise andmed aastate n-3 ja n kohta (n tähistab arvestusaastat). Iga kord, kui andmeid muudetakse, esitavad liikmesriigid uuesti andmed alates 2024. aastast. Liikmesriigid võivad esitada olemasolevaid andmeid 2024. aastale eelnevate aastate kohta.

5. jagu

ARUANDETABELID

1. Ökosüsteemide ulatuse arvepidamine: kõigi 3. jaos osutatud ökosüsteemitüüpide puhul esitatakse esmakordsel andmeedastusel andmed esimese arvestusaasta kohta. Kõigi järgmiste andmeedastuste puhul esitatakse andmed järgmiselt:

   — ulatus eelmisel arvestusaastal;

   — lisandumised;

   — vähenemised;

   — ulatus jooksval arvestusaastal.

   Üleminekumaatriksis esitatakse andmed kõikide 3. jaos osutatud ökosüsteemitüüpide vaheliste üleminekute kohta eelmise ja jooksva arvestusaasta vahel.

2. Ökosüsteemiteenuste arvepidamine: 3. jaos osutatud ökosüsteemiteenuste puhul esitatakse andmed pakkumise ja kasutamise tabelites järgmiselt:

   a) pakkumise tabel, milles esitatakse 3. jaos osutatud teenuste aastane pakkumine kõikide 3. jaos osutatud ökosüsteemitüüpide kaupa, välja arvatud kategooriad 10 ja 12;

   b) kasutamise tabel, milles esitatakse ökosüsteemiteenuste kasutamine vastavalt järgmisele jaotusele:

      — tegevusalade vahetarbimine;

      — valitsussektori lõpptarbimine;

      — kodumajapidamiste lõpptarbimine;

      — kapitali kogumahutus;

      — eksport.

3. Liikmesriik ei ole kohustatud andmeid esitama, kui tema maismaa kogupindala ei ületa 0,3 % liidu maismaa kogupindalast.

6. jagu

ÜLEMINEKUPERIOODIDE MAKSIMUMKESTUS

Käesoleva lisa sätete kohaldamisel on üleminekuperioodi maksimumkestus kaks aastat pärast esimest edastamistähtaega.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. detsembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 138/2004 põllumajanduse arvepidamise kohta ühenduses (ELT L 33, 5.2.2004, lk 1).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2391, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1059/2003 territoriaalsete tüpoloogiate (Tercet) osas (ELT L 350, 29.12.2017, lk 1).“